C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-545/25 Judecătoria Orhei sediul Rezina
Nr.PIGD 1-25005260-03-21rji-23042025 Judecător: Igor Negreanu

D E C I Z I E
În numele Legii

10 martie 2026 municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecător: Ion Talpa
Judecătorii: Ludmila Iarmaliuc și Ecaterina Arseni

a judecat în ordine de recurs, în lipsa părților, recursul procurorului în Procuratura raionului Rezina, Ion Bernaz și recursul directorului Penitenciarului nr.17 Rezina, comisar-șef de justiție, Veaceslav Dascal declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 25 martie 2025, privind examinarea demersului directorului Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor Legii nr.243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova în privința condamnatului **Russu Denis**.

Pentru a se expune pe marginea cererilor de recurs declarate, Colegiul,-

C O N S T A T Ă:

În adresa Judecătoriei Orhei sediul Rezina, a parvenit spre examinare demersul Penitenciarului nr.17 Rezina, privind aplicarea prevederilor Legii nr.243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Russu Denis, precizându-se că numitul a fost caracterizat pozitiv, riscul de recidivă – redus. Comisia specială a Penitenciarului nr.17-Rezina în şedinţa din 03.01.2025 a decis că Russu Denis întruneşte condiţiile prevăzute de art.1 din Legea 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea

independenţei Republicii Moldova şi în conformitate cu prevederile art.107 din Codul penal, art.469-471 din Codul de procedură penală şi art.272 din Codul de executare, precum şi în temeiul Legii nr.243/2021, solicită aplicarea faţă de acesta a actului de amnistie.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 25 martie 2025 s-a admis demersul directorului Penitenciarului nr.17 Rezina Veaceslav Dascal, aplică faţă de condamnatul Russu Denis prevederile art.7 alin.(1) lit.d) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova şi comută pedeapsa detențiunii pe viață stabilită lui Russu Denis prin decizia colegiului penal al Curții de Apel Chişinău din 17.12.2021 la pedeapsa sub formă de 30 (treizeci) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Împotriva încheierii nominalizate, în termen, a declarat recurs:

- procurorul în Procuratura raionului Rezina, Ion Bernaz s-a solicita admiterea acestuia, cu casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 25 martie 2025, în privința lui Russu Denis *****, cu rejudecarea cauzei prin care și respingerea demersului Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea art. 7 alin.(1), lit d) a Legii nr. 243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în privința acestuia.

În argumentarea recursului procurorul-recurent a invocat, că hotărârea de condamnare în privința lui Russu Denis ***** a devenit definitivă şi irevocabilă la data pronunțării Curții Supreme de Justiție, adică la data de 11 noiembrie 2024. Art. 7 al Legii nr. 243/2021, se aplică faţă de condamnații în privința cărora a fost adoptată o hotărâre irevocabilă până la ziua de 31 decembrie 2021.

Potrivit certificatului eliberat în privința lui Russu Denis ***** se atestă că pe parcursul detenției a fost sancționat disciplinar de 5 ori, sancțiuni disciplinare care sunt stinse, respectiv, consideră că, Russu Denis nu poate fi caracterizat pozitiv, or acesta nu a avut constant un comportament cuviincios, de resocializare, din care motiv el nu poate fi caracterizat pozitiv.

- directorul Penitenciarului nr.17 Rezina, comisar-șef de justiție, Veaceslav Dascal optând întru admiterea recursului înaintat de către Penitenciarul nr. 17 – Rezina, casarea încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din data de 25 martie 2025, cu remiterea acestea spre rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În susținerea poziției, a precizat că, deși instanța a reținut caracterizarea

pozitivă şi riscul redus de recidivă al condamnatului, aceasta nu a examinat în profunzime compatibilitatea acestor concluzii cu gravitatea infracțiunilor pentru care Russu Denis a fost condamnat, care au condus inițial la aplicarea pedepsei detențiunii pe viață. Lipsa unei evaluări detaliate a impactului comutării pedepsei asupra siguranței publice şi a echilibrului între clemenţă şi protecţia societăţii constituie o eroare de judecată ce necesită reexaminare.

La data de 14 aprilie 2025 directorul Penitenciarului nr.17 Rezina, comisar-șef de justiție, Veaceslav Dascal a depus cerere de retragere a demersului din data de 06 ianuarie 2025 cu privire la aplicarea amnistiei în privința condamnatului Russu Denis, invocând că la data de 08 aprilie 2025 prin decizia Curții Constituționale a Republicii Moldova referitor la cererea de suspendare a articolului II din Legea nr.274 din data de 28 iulie 2022 și a articolului VII din Legea nr.316 din data de 30 noiembrie 2022 de modificare a Legii nr.243 din data de 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. În temeiul deciziei date consideră oportun retragerea recursului prin încheierea judecătorească. Solicită acceptarea cererii de retragere a demersului din data de 06.01.25 și încetarea examinării demersului supra vizat.

Potrivit art.447 alin.(1) Cod de procedură penală*, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Astfel, fiind numită cauza spre examinare, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință.

La data de 02 iunie 2025 în adresa instanței de recurs a parvenit referință din partea avocatei Aliona Dragomir în interesele condamnatului Russu Denis prin care a solicitat respingerea ca nefondat a recursului acuzării, precum și cel al administrației instituției penitenciare, cu păstrarea fără modificări a încheierii recurate.

Ulterior, la data de 12 iunie 2025, avocata Aliona Dragomir în interesele condamnatului Russu Denis a depus o cerere prin intermediul căreia a optat întru citarea și participarea în ședință de judecată a părților, inclusiv a condamnatului în vederea expunerii asupra tuturor deficienților stabilite în cauza respectivă, la data respectivă fiind formulată și o cerere privind completare a dosarului cu acte relevante.

De asemenea, avocata Aliona Dragomir în interesele condamnatului Russu Denis, la data de 16 iunie 2025, a înaintat o cerere privind verificarea împuternicirilor directorului instituției penitenciare Veaceslav Dascal.

La fel, la data de 16 octombrie 2025, avocata Aliona Dragomir în interesele condamnatului Russu Denis, precum și cel din urmă au formulat o cerere, în temeiul art.218 și art.335 Cod procedură penală prin intermediul căreia a pledat întru emiterea unei încheierii interlocutorii de a se constatat săvârșirea faptelor ce pot întruni elementele infracțiunilor prevăzute la art. 303, art.327 și art.328 Cod penal de către reprezentanții Penitenciarului nr. 17 – Rezina și alte persoane cu funcții de demnitate publică implicate în amestecul în înfăptuirea justiției; constatarea infracțiunilor de audiență prevăzute de art. 303 alin.(3), art. 327 alin. (2) lit. b) și art. 328 alin. (2) lit. a) din Codul penal și sesizarea în ordinea prevăzută de art. 274 din Codul de procedură penală, a Procuraturii Generale și a Procuraturii Anticorupție, privind infracțiunile săvârșite în urma examinării prezentei cauzei penale; confirmarea legalității și menținerea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din data de 25 martie 2025, prin care s-au aplicat prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independentei Republicii Moldova, în privința condamnatului Russu Denis *****, ca fiind conformă principiilor de drept intern și jurisprudenței CtEDO (cauzele Vinter, Volkov, Brumărescu).

Cu referire la cererea apărării în interesul condamnatului privind citarea și participarea părților în ședința instanței de recurs, Colegiul cu referire la prevederile alin.(3) art.447 Cod de procedură penală reține că *dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudenţă, precum şi la cererea motivată a părţilor, instanţa de recurs poate dispune, printr-o încheiere motivată, stabilirea şedinţei de judecată cu citarea părţilor pentru participare la proces.*

La caz, Colegiul penal a constatat, că în susținerea acestei solicitări, partea apărării nu a invocat motive ce ar indica la prezența unei deosebite necesități pentru petrecerea ședinței de judecată cu participarea părților, or, toate motivele avocata le-a reflectat în referință și susținerile scrise, precum și prin cererile înaintate la caz, toate materialele necesare pentru emiterea unei decizii pe caz se enumeră printre materialele puse la dispoziția instanței de recurs, iar cercetarea suplimentară a materialelor, precum audierea părților în procedura de recurs nu este prevăzută. Respectiv, solicitarea cu privire la judecarea recursurilor în

prezența părților, este apreciată ca nefondată, Colegiul neconsiderând necesară participarea acestora în instanța de recurs.

Cât privește cerere avocatei Aliona Dragomir privind verificarea împuternicirilor directorului instituției penitenciare, Veaceslav Dascal, aceasta nu constituie obiectul examinării speței date.

Referitor la cererea și plângerea avocatei Aliona Dragomir și condamnatului Russu Denis prin care s-a solicitat emiterea unei încheieri interlocutorie și constatarea infracțiunilor de audiență pe faptul infracțiunii prevăzute de art. 303 Cod penal (amestecul în înfăptuirea justiției), art. 327 Cod penal (abuzul de putere sau abuzul de serviciu) și art. 328 Cod penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu) în urma ilegalităților săvârșite de reprezentanții administrației Penitenciarului nr. 17 – Rezina, cât și imixtiunea altor autorități ale statului în înfăptuirea justiției, Colegiul penal nu se va expune pe esența argumentelor invocate și descrise, or solicitările respective actualmente nu constituie obiectul examinării, care de facto este judecarea demersului directorului Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor Legii nr.243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Russu Denis.

Verificând argumentele recursurilor în raport cu materialele prezentate instanței şi prevederile legii, Colegiul penal consideră, că cererile de recurs urmează a fi admise, cu casarea încheierii în cauză și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care va respinge demersul directorului Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor Legii nr.243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Russu Denis, respectiva deciziei fiind întemeiată pe dispozițiile art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, conform cărora, *judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: ... admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: ... rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri.*

Potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art. 295 din Codul de executare).

Potrivit prevederilor art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Conform art. 272 alin. (1), (2) Codul de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituţiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemenţă fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art. 470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanței de judecată pentru examinarea posibilității aplicării actului de amnistie. În acest caz, instituțiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanței de judecată dosarul personal al condamnatului.

În continuare, Colegiul penal statuează că potrivit art. 1 alin. (1), (2), (3), (6) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8. (2) Aplicarea amnistiei faţă de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului Național de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției. (3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi. (6) Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată

privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

Din materialele cauzei penale se constată că, la data de 17 decembrie 2021 Curtea de Apel Chişinău casând sentinţa Judecătoriei Chişinău sectorul Centru din data de 10 iunie 2016, pronunță o nouă hotărâre prin care lui Russu Denis pe art.283; art.145 alin.(2), lit. a), b), d), i), j), m); art. 27-145 alin.(2), lit. a), b), d), g), i), j), m); art. 84 alin. (1) Cod penal i se aplică pedeapsa - detenţiune pe viaţă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu includerea în acest termen durata aflării în stare de arest preventiv din data de 04.07.2014 - 01.03.2016 şi din 10.06.2016 până la 17.12.2021, iar potrivit art.385 alin. (5) din Codul de procedură penală, îi reduce pedeapsa cu 607 zile.

Această hotărâre a fost menţinută prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din data de 11 noiembrie 2024.

Potrivit încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din data de 11 mai 2022, pe art.473^4 din Codul de procedură penală i se reduce termenul de pedeapsă cu 215 zile, iar deoarece este condamnat la detenţiunea pe viaţă se consideră drept termen ispăşit efectiv de condamnat.

La data de 09 octombrie 2023 prin decizia Curţii de Apel Chişinău se casează încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din data de 11 mai 2022 şi se pronunţă o nouă hotărâre prin care potrivit art.385 alin. (5); art.473^4 alin. (2), (4), (6) din Codul de procedură penală i se reduce termenul de pedeapsă cu 1099 zile, termen ce se consideră drept ispăşit efectiv de către condamnat.

Conform procesul-verbal nr.01 al şedinţei Comisiei speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din data de 03 ianuarie 2025, condamnatul Russu Denis se caracterizează pozitiv, iar conform fişei de evaluare a riscului de recidivă - riscul de recidivă este redus.

În conformitate cu art. 1 alin. (2), (3) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021 (cu modificările ulterioare), aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului National de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului

justiției. (3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi. În corespundere cu prevederile art. 7 alin. (1) din Legea citată, persoanei condamnate la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art. 4–6 i se reduce termenul de pedeapsă sau i se comută pedeapsa după cum urmează: a) cu o treime, dacă este condamnată pe un termen de până la 7 ani inclusiv; b) cu o pătrime, dacă este condamnată pe un termen de la 7 la 10 ani; c) cu o cincime, dacă este condamnată pe un termen mai mare de 10 ani; d) la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detenţiune pe viaţă; e) cu o treime, dacă, la data comiterii infracţiunii, persoana condamnată avea vârsta cuprinsă între 18 şi 21 de ani; f) cu jumătate, dacă, la data comiterii infracţiunii, persoana condamnată era minoră; g) cu o treime, persoanei condamnate cu vârsta mai mare de 60 de ani şi celei cu dizabilităţi severe şi accentuate.

Deci, legiuitorul expres a prevăzut că, aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției, și numai în cazul în care a fost refuzată de comisia specială persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată.

În acest context se reține că, prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 44 din 18.02.2022 a fost aprobat Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care stabilește modul de instituire și funcționare a comisiilor speciale și procedura de înaintare a demersurilor privind aplicarea amnistiei către instanțele de judecată competente, care au drept scop identificarea și selectarea persoanelor care cad sub incidența Legii nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, examinarea și soluționarea cazurilor acestora în vederea aplicării ulterioare a amnistiei de către instanțele de judecată. Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate statuează următoarele: 52. Subdiviziunea de evidență a deținuților din cadrul instituției penitenciare, în urma studierii dosarelor personale ale tuturor condamnaților din penitenciar, conform evidenței alfabetice, precum și cererilor condamnaților privind examinarea posibilității aplicării amnistiei, întocmește săptămânal lista condamnaților cu cel

puțin 10 persoane care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021 și o prezintă directorului instituției penitenciare pentru inițierea acumulării materialelor în vederea examinării posibilității aplicării amnistiei (efectuarea evaluării psihologice și aprobarea raportului de evaluare a condamnatului). 53. Psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6. 55. Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. 58. Săptămânal, în fiecare zi de luni, subdiviziunea de evidență a deținuților a instituției penitenciare prezintă directorului penitenciarului lista persoanelor care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, fără a include persoanele care deja au fost prezentate.

Conform anexei nr. 6 al Regulamentului-Cadru, prin „risc ridicat de recidivă” se înțelege predominarea factorilor criminogeni ce condiționează o recădere infracțională; „risc mediu de recidivă” - prezența redusă a factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni, dar prematură pentru diminuarea comportamentelor negative viitoare; „risc redus de recidivă” - prezența redusă sau lipsa factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni și duc la încetarea comportamentelor negative viitoare”.

Potrivit anexei nr. 7 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă trei categorii a nivelului de recidivă și anume, „scăzut”, „mediu”, „sporit”.

Verificând legalitatea încheierii atacate sub aspectele relatate în cererile de recurs, Colegiul penal reține, că temeiurile menționate de recurenți şi-au găsit confirmare în cauza dată, or, instanța de judecată neîntemeiat a statuat, că concluzia Comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr.17 Rezina din data de 03 ianuarie 2025, privind caracteristica „pozitivă” a condamnatului Russu Denis este întemeiată.

În acest context, instanța de recurs reține că, potrivit Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului rezultă că acesta în perioada deținerii în penitenciar a încălcat regimul de detenție, însă la moment nu dispune de abateri

disciplinare active, are un comportament pozitiv față de personalul penitenciarului, nu înjură, nu amenință, față de jocurile de hazard, consum de alcool sau alte substanțe narcotice nu prezintă interes, nu se auto agresează, în timpul ispășirii pedepsei a comis infracțiune din penitenciar.

Totodată, din fișa de evaluare a riscului de recidivă rezultă că, a fost stabilit riscul de recidivă redus, fiind indicați factori criminogeni cu istoric infracțional, iraționalizarea faptelor și a consecințelor în comportamentul infracțional, ușor influențabil de factorii situaționali și de grup, precum și factori protectivi: dispune de loc de trai, coeziune familiară dispunând de calificare profesională, are un comportament prosocial și o conduită pozitivă, s-a implicat activ la măsurile cultural educative și sportive din incinta penitenciarului, reacție adecvată la conflict cu deținuții cât și angajații, posedă abilități de autocontrol și analiză, își asumă responsabilități față de fapta comisă, manifestă interes spre schimbare prin realizarea planului de resocializare potrivit nevoilor criminogene, a realizat programul individual de resocializare și se caracterizează pozitiv.

Totodată, potrivit certificatului de sancțiuni și stimulări, condamnatul Russu Denis a fost sancționat disciplinar în perioadă 2014-2023 de 6 (șase) ori, ultima sancțiune din aplicată la data de 20 aprilie 2023, având și 2 (două) stimulări, ultima stimulare fiind aplicată la 22 noiembrie 2024.

Pentru concluzionarea respectivelor împrejurări, Colegiul penal reține informația prezentată de către administrația penitenciarului nr.17 Rezina unde condamnatul își executa pedeapsa penală ce ține de măsurile disciplinare/stimulare evidențiindu-se la rubrica celor disciplinare următoarele: telefon mobil; amenințarea șefului gărzii că va depune plângeri; lipsa măștii de protecție (2 sancțiuni pentru aceiași faptă); împiedicarea supravegherii în celulă prin astuparea vizorului cu draperii și ușa blocului sanitar, la observațiile făcute a refuzat să înlăture neajunsurile; în momentul percheziției fiind depistate în celula nr.23 obiecte interzise, urmând amenințări asupra personalului penitenciar; în calitate de măsuri de stimulare fiind: implicarea la învățământul liceal, manifestarea străduinței, responsabilitate, punctualitate și respect; implicarea și amenajarea sălii de studii de la postul intern nr.6 al blocului de regim nr.II, implicarea și montarea unei planșe pentru fixarea proiectorului.

Menținerea ordinii și sprijinirea reintegrării sociale a condamnaților reprezintă obiective esențiale. În acest context, atât măsurile disciplinare, cât și cele de stimulare joacă un rol important, contribuind la formarea unui

comportament responsabil și la pregătirea pentru revenirea în societate. Pe când în cazul lui Russu Denis măsurile disciplinare prevalează cele de stimulare, ceea ce denotă că acesta nu a înțeles importanța conduitei legale.

În continuare, contrar alegațiilor expuse în cererile de recurs, Colegiul penal remarcă faptul că, reieșind din raportul de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului eliberat de membrii Comisiei Penitenciare, rezultă realizarea a șase programe, nefiind realizate 2 programe, cel ce se referă la ”instruirea liceală și profesională” fiind suspendat, la data de 01.11.2024, la cererea personală a condamnatului pe motiv de boală, fiind lipsa datelor ce ar confirma realuarea studiilor.

Ca urmare, cele invocate supra demonstrează că condamnatul pe parcursul ispășirii pedepsei are un comportament deviant și nu putea fi caracterizat pozitiv, nepersistând o stabilitate în acțiunile și comportamentul acestuia. Mai mult, din anul 2024 nu a mai fost stimulat.

În același context, Colegiul penal apreciază ca fiind irelevante și selective concluziile referitor la caracteristica pozitivă a condamnatului Russu Denis.

Instanța de recurs critic apreciază argumentele apărării, precum că la data examinării la Comisia specială și la înaintarea demersului în instanța condamnatul se caracterizează pozitiv, sancțiunile disciplinare sunt stinse, or, existența însuși a sancțiunilor disciplinare confirmă faptul că pe parcursul detenției condamnatul a încălcat regimul de detenție.

În acest context, instanța de recurs face referire la pct. 89 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006 care prevede că, deținuții sînt obligați să respecte întocmai cerințele Codului de executare, prezentului Statut şi altor acte normative ce reglementează detenția persoanei.

Ca urmare, instanța de fond incorect a constatat că concluzia Comisiei speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din data de 03 ianuarie 2025, cu referire la aspectul caracteristicii pozitive, este întemeiată.

Or, Colegiul apreciază, că în speță, instanța a fundamentat soluția de admitere a demersului exclusiv pe evaluarea calificată drept pozitivă și cu risc de recidivă redus, fără a integra această evaluare în dinamica completă a comportamentului infracțional și a riscului criminogen al condamnatului pe întreaga perioadă de executare a pedepsei, astfel cum impun art. 1 din Legea nr. 243/2021 și metodologia de evaluare a riscului de recidivă.

În aceste circumstanțe, instanța de fond nu putea transforma o evaluare izolată, favorabilă, într-un temei decisiv pentru aplicarea amnistiei, fără a examina în mod comparativ istoricul complet al evaluărilor de risc, precum și fără a verifica dacă presupusa ameliorare a profilului criminogen este una reală, stabilă și fundamentată metodologic.

Aprecierea instanței potrivit căreia condamnatul ar întruni condițiile legii reprezintă o concluzie formală, desprinsă dintr-o analiză fragmentară a probelor, care ignoră caracterul cumulativ și continuu al criteriilor prevăzute de art. 1 și art. 7 din Legea nr. 243/2021.

Totodată, deși administrația penitenciarului nr. 17 Rezina a înaintat cerere de retragere a demersului inițial de aplicarea actului de amnistie, instanța de recurs nu face referire la această cerere, considerând-o irelevantă pentru soluționarea prezentei căi de atac. Motivul constă în faptul, că recursul se concentrează asupra legalității și temeiniciei deciziei de admitere a demersului, precum și asupra compatibilității cu prevederile legale și cu normele constituționale și internaționale aplicabile. Retragerea ulterioară demersului de către autoritatea inițiatoare nu afectează analiza juridică a actului adoptat, iar evaluarea temeiniciei deciziei se face pe baza stării de fapt existente la momentul emiterii acesteia.

Ținând cont de faptul, că condamnatul Russu Denis nu poate fi la moment considerat drept o persoană ce se caracterizează pozitiv, Colegiul penal consideră că argumentele recurenților și-au găsit deplina confirmare în prezenta speță, fapt care denotă necesitatea admiterii cererilor de recurs.

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.b) Cod procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursurile procurorului în Procuratura raionului Rezina, Ion Bernaz și directorului Penitenciarului nr.17 Rezina, comisar-șef de justiție, Veaceslav Dascal declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din data de 25 martie 2025, privind examinarea demersului directorului Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor Legii nr.243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului **Russu Denis**, se admit, cu casarea încheierii în cauză, rejudecă cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Se respinge demersul administrației Penitenciarului nr.17 Rezina cu privire la aplicarea în privința condamnatului **Russu Denis** a prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător Ion Talpa

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Ecaterina Arseni